

Zpráva o provedených vnitřních auditech v rámci svěřené působnosti resortů a ostatních ústředních orgánů státní správy s návrhy protikorupčních nástrojů

OBSAH

1. Úvod	2
2. Výstupy z vnitřních protikorupčních auditů – procesy, činnosti	3
2.1. Porušování pravidel při poskytování veřejných služeb a veřejných prostředků (včetně dotací, rozdělování financí z evropských či jiných fondů ap.)	4
2.2. Porušování pravidel při rozhodování o veřejných zakázkách, včetně zakázek malého rozsahu, s následnými finančními a dalšími ztrátami veřejných zdrojů (zboží a služby pro veřejnou správu)	8
2.3. Porušování pravidel při rozhodování o nakládání s veřejným majetkem (správa svěřeného majetku, včetně prodeje, pronájmu, bezúplatného převodu ap.)	13
2.4. Porušování pravidel při rozhodování o právech a povinnostech osob (licence, povolení, zákazy, sankce, uplatňování smluvních a dalších práv veřejných subjektů)	18
2.5. Úniky neveřejných informací (určitým subjektům nebo veřejnosti) zvýhodňující nebo poškozující určité osoby, včetně úniků utajovaných informací	27
3. Závěr	30

1. Úvod

Zprávu o provedených vnitřních auditech v rámci svěřené působnosti resortů a ostatních ústředních orgánů státní správy s návrhy protikorupčních nástrojů vypracovalo Ministerstvo vnitra ve spolupráci se všemi resorty a ostatními ústředními orgány státní správy.

Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011, schválená usnesením vlády ČR dne 25. října 2006 č. 1199, ukládá do 31. března 2007 provést vnitřní protikorupční audity v rámci svěřené působnosti a přijmout příslušná opatření k minimalizaci rizika korupce (část II/10c vládního usnesení). V části II/10 usnesení je tento úkol uložen členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy v rámci svých úřadů a organizačních složek státu, příspěvkových organizací, osob ovládaných ve smyslu příslušných ustanovení obchodního zákoníku.

Informace o výsledcích vnitřních protikorupčních auditů je třeba využívat v další protikorupční politice. Vláda proto usnesením ze dne 18. června 2007 č. 676 uložila členům vlády a vedoucím ostatních ústředních správních úřadů vyhodnotit závěry z vnitřních protikorupčních auditů v souladu s metodikou, která je součástí přílohy Zprávy o korupci v České republice za léta 2005 - 2006 a o plnění Aktualizovaného vládního programu boje proti korupci. Tato metodika stanovuje, jak postupovat při druhé fázi realizace vnitřních protikorupčních auditů tak, aby jejich zobecněné výstupy mohly sloužit jako základ pro tvorbu účinných nediskriminujících a transparentních nástrojů pro potírání příčin korupce.

V souladu s usnesením vlády ze dne 18. června 2007 č. 676 zaslali členové vlády a vedoucí ostatních ústředních správních úřadů do 31. srpna 2007 podklady na Ministerstvo vnitra. Ministerstvo vnitra na základě těchto podkladů zpracovalo souhrnný výstup s konkrétními návrhy protikorupčních opatření.

Jak vyplývá z celkového kontextu 3 pilířů boje proti korupci (prevence, průhlednost, postih), jedním z hlavních záměrů je, aby vedoucí ústředních orgánů státní správy získali pokud možno co nejobjektivnější informace o situaci ve vnitřním prostředí resortů, tj. aby obdrželi ujištění, že v jimi řízených orgánech a organizacích jsou rozvíjeny efektivní nástroje pro zamezení korupce a podvodů. Tento cíl se zaměřuje na zajištění nezávislého odborného posouzení účinnosti současného systému prevence a potírání korupce napříč všemi orgány státní správy. Jeho součástí by mělo být především poukázat na silné a slabé stránky dotčených systémů v porovnání s principy všeobecně uznávané dobré praxe. Pro dosažení cílů protikorupčních auditů je třeba získat co nejširší odborná posouzení o zavedeném systému prevence a potírání korupce.

2. Výstupy z vnitřních protikorupčních auditů – procesy, činnosti

Cílem auditu bylo odpovědět na otázku, zda existuje systém identifikace a řízení rizik možného korupčního jednání, zda v existujících procesech jsou identifikována rizika možného korupčního jednání a zda nastavený řídicí a kontrolní systém dokáže tato rizika odhalovat, omezovat nebo eliminovat. Cílem bylo současně doporučit zavedení účinných řídicích a kontrolních mechanismů, které sníží možnost výskytu korupčního jednání a jeho dopadu na celou organizaci.

Vnitřní protikorupční audity by neměly sloužit pouze jako nástroj pro manažerská rozhodnutí vedoucích funkcionářů uvnitř jimi řízených organizací, ale také navenek jako pomůcka při definování nových účinných prostředků pro boj s korupcí. Z tohoto důvodu jsou výsledky získané z auditní činnosti, resp. zobecněné výstupy, využívány k identifikaci rizikových oblastí, které jsou společné ústředním správním úřadům. Tento proces také umožňuje kvalifikovaněji určit příčiny vzniku korupce a definování způsobů, jakými bude možné do budoucna rizika spojená s korupcí eliminovat.

Pro potřeby této zprávy byly definovány *příčiny korupce* jako chyby systému nebo jednání jednotlivce, které vedou ke vzniku *rizik*, tedy k možnosti výskytu korupčního jednání. Důvod vzniku korupce ve veřejné správě je v zásadě jeden – je dáována přednost dílčímu zájmu před zájmem celku. Z praktických důvodů je ale nutné toto riziko sledovat ve vztahu k relevantním procesům, které ohrožuje. Jen tak je možné riziko omezovat nebo eliminovat odpovídajícími *opatřeními*.

Následující kapitoly vyhodnocují skupiny procesů, činností a seřazují je od nejzávažnějších po nejméně závažné. Rizika vyplývající z jednotlivých skupin jsou pak dále konkretizována, podrobně rozvedena a popsána dle podmínek v příslušné instituci.

Ke každému z níže identifikovaných rizik jsou popsány reálně identifikované příčiny a stanovena opatření k nápravě.

2.1. Porušování pravidel při poskytování veřejných služeb a veřejných prostředků (včetně dotací, rozdělování financí z evropských či z jiných fondů ap.)

Provedené interní audity prokázaly, že systém poskytování dotací, dávek a služeb je funkční, avšak vykazuje nedostatky, které snižují jeho kvalitu a v některých případech vedou až k nehospodárným a k neúčelným výdajům finančních prostředků. Zjištěný stav vytváří riziko vzniku korupčního prostředí.

Mechanismus čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie je ošetřen důkladnými pravidly, postupy a systémy kontroly, danými jak přímo Evropskou unií, tak vytvářenými řídicími orgány jednotlivých operačních programů. Z tohoto důvodu jsou rizika minimalizována a uplatnit by se mohla pouze v případě, že dojde k zásadnímu porušení platných manuálů a následnému selhání kontrolních mechanismů, a to jak vnitřních a vnějších, tak kontrolních mechanismů Evropské unie.

Riziko korupce při poskytování veřejných služeb a veřejných prostředků spočívá zejména v následujících faktorech:

Rozdělování finančních prostředků ze zdrojů evropských či jiných fondů:

- „vznik střetu zájmů“ při realizaci grantových schémat u projektů spolufinancovaných z evropských fondů;
- nedostatečná kontrola při schvalování žádosti;
- významnost žádosti pro žadatele z důvodů existenčních, např. již započatého projektu;
- upřednostňování žadatele bez věcného odůvodnění;
- povolování výjimek ze stanovených kritérií;
- osvobození od zákonných povinností bez dostatečného odůvodnění nebo bez doložení příslušných dokladů;
- nedostatečná kritéria výběru, opakující se dodavatelé, netransparentnost, malá otevřenost;
- záměrné nebo neodůvodněné prodlužování postupu při vyřizování žádosti;

Rozdělování dotací:

- rozhodování o požadavcích na přidělení dotace ze státního rozpočtu na realizaci akcí investiční výstavby; stanovení výše a způsobu čerpání dotace, kontrola jejího použití;
- rozhodování o přidělení dotace ze státního rozpočtu na akce neinvestičního charakteru;
- přidělování prostředků ze státního rozpočtu na vědecko výzkumné záměry v rámci grantového řízení;
- možnost individuálního rozhodování o přidělení či nepřidělení dotace žadateli;
- osobní kontakt žadatele o dotaci nebo jinou veřejnou finanční podporu s jejím poskytovatelem;
- manipulace s žadatelem v důsledku obecných či nejednoznačných kritérií a splnění podmínek pro poskytnutí dotace;
- nedostatečný informační systém pro poskytování veřejných finančních podpor a jeho propojení s účetním informačním systémem /ne ve všech oblastech, v nichž jsou dotace poskytovány, jsou používány specializované programy pro administraci poskytování dotací; informační systémy pro administraci dotací nejsou propojeny s účetním systémem úřadů a neposkytují ani možnost provádění automatizovaných kontrol a v řadě případů neposkytují vhodné manažerské informace pro kontrolu a řízení procesu/.

Příčiny:

1. Nedostatečné etické vědomí osob, které v daném procesu rozhodují

- selhání lidského faktoru;
- nezákonné nebo nevhodné chování a jednání;
- nedodržování Kodexu etiky zaměstnanců ve veřejné správě (dále jen „etického kodexu“);
- porušování obecně platných a vnitřních předpisů;
- zneužití pravomoci;
- zneužití informací a osobních údajů;

2. Nedostatečná nebo nedostupná dokumentace průběhu a výsledku procesu, tj. netransparentnost

- neveřejné řízení procesů;
- neexistence veřejné kontroly;
- nestanovení jednoznačných kritérií pro poskytování veřejných služeb a veřejných prostředků;

3. Jiná závažná příčina

- žadatel nemá možnost si ověřit, zda ten, kdo jedná za něj, rozhoduje v jeho prospěch v nejvyšší možné míře;
- poskytovatel má možnost rozhodovat o žadateli, přiznávat mu práva nebo ukládat povinnosti;
- intenzivní a dlouhodobý styk pracovníka podílejícího se na rizikovém procesu s vnějším prostředím;
- formální nebo chybějící vnitřní i vnější nezávislá kontrola správného průběhu a výsledku procesu;
- nedodržování předepsaných postupů či přímo neexistence úpravy takovýchto procesů;
- nedostatečné sankční mechanismy (např. regres);
- nedostatečná právní úprava.

Opatření:

Veřejná kontrola, transparentnost

1. Elektronizace agendy včetně její automatické analýzy (snadná identifikace výjimečných případů)

- poskytnutí dostatku informací občanům pro kontrolu průběhu vybraných procesů a umožnění sledování jednání jejich zástupců, např. poskytovatelů dotace;
- uveřejňování žádostí o přiznání dotací nebo jiných podpor a materiálů, kterými se tyto žádosti vyřizují, zejména rozhodnutí o dotacích na internetových stránkách. Občané by tak měli přístup k informacím, které užívá ke svému rozhodnutí příslušný úřad a ke všem dokumentům, které s rozhodnutím souvisejí, při dostatečném zajištění ochrany osobních údajů a obchodního tajemství.

2. Zajištění kontrolovatelných výstupů (např. písemné odůvodnění určitého postupu)

- přesná specifikace a správná formulace podmínek pro užití finančních prostředků;

- zajistit dostatečné vazby rozhodovacího procesu na vnitřní kontrolní systém ve vnitřních předpisech úřadů;
- transparentní pravidla pro přidělení dotace;
- spolupráce s externími subjekty při zpracování metodiky, hledání „nejlepší praxe“;

3. Formulace kritérií pro rozhodnutí v obecně závazných právních předpisech a v interních aktech řízení (dále jen „právních a vnitřních předpisech“)

- stanovit přesná kritéria pro předkládání, hodnocení a výběr projektů k čerpání zdrojů z evropských a národních fondů;
- důsledně uplatňovat postupy stanovené v základních řízených dokumentech;
- průběžné vytváření zákonných předpokladů pro zamezení korupčního prostředí;

4. Zavedení nezávislého dozoru nebo stížnostního místa

- existence oddělení, které přijímá stížnosti a podání a provádí jejich šetření, kromě provádění vlastní inspekční činnosti přijímá podání o korupci a vyhodnocuje v součinnosti s orgány činnými v trestním řízení jejich obsah;
- zpracovat metodiku pro jednotný postup při vyřizování stížností a petic a důsledně tuto metodiku dodržovat;
- monitorovat a případně konzultovat s externími právními zástupci zvolené procesní postupy v konkrétních soudních řízeních;
- následné kontroly provádět v jiném složení kontrolní skupiny než v jakém byly provedeny kontroly předběžné a průběžné;
- projednávání stížností a dotazů účastníků nevést individuálně, ale zajistit vždy účast minimálně dvou pracovníků s vyhotovením zápisu z jednání;
- využívat stížností a podání občanů jako podnětů ke kontrolní činnosti;
- vytvoření systému, který by zajišťoval vzájemnou informovanost jednotlivých složek o výsledcích šetření, učiněných na základě oznámení možné korupce;
- vytvoření meziresortního systému, který umožní kontrolu a transparentnost procesů, zabraňujících vzniku korupčního prostředí;
- vytvořit vnitřní systém evidence podání o možné korupci.

Vnitřní kontrola

1. Pravidelné i namátkové kontroly průběhu rozhodovacího procesu

- kontrola dodržování zákonných ustanovení v rozhodovací činnosti zaměstnanců a schvalování výstupů oddělení včetně všech typů rozhodnutí nadřízenými pracovníky, (referenti předkládají nadřízenému návrhy na řešení žádostí, referent nemá schvalovací ani rozhodovací pravomoci);
- vykonávání posuzovací a rozhodovací činnosti v režimu tří posuzovacích fází (referent, vedoucí oddělení, ředitel odboru) a dvoustupňové aprobace (vedoucí oddělení, ředitel odboru);
- vícestupňové schvalovací řízení a kontrola v základních činnostech odborného útvaru, např. proces uvolňování prostředků státního rozpočtu příjemcům není ve výlučné pravomoci jednoho pracovníka, jedná se o proces kolektivního rozhodování v rámci odboru i mezi odbory, víceúrovňového rozhodování – referent, vedoucí oddělení, ředitel odboru, náměstek ministra, ministr;
- vytvoření pravidel boje proti korupci v rámci úřadů a stanovení konkrétní odpovědnosti osob za plnění opatření;

2. Princip nejméně čtyř očí

- jednání s žadateli o dotace za přítomnosti nejméně dvou pracovníků odboru nejen z důvodu prevence korupce, ale i předcházení mylným interpretacím výsledků jednání;
- pořizování záznamů z jednání, které jsou uloženy ve spise, a jejich podepsání zúčastněnými osobami;
- přesné definování kompetencí a pravomocí u jednotlivých činností vycházející z organizačního řádu, uplatňování „kontroly čtyř očí“ u každé rizikové činnosti;
- provádění činností dohledových a kontrolních minimálně ve dvoučlenných nebo tříčlenných kontrolních skupinách;

3. Úpravy, závaznost a vymahatelnost etického kodexu

- zajištění informovanosti zaměstnanců o povinnosti plnění etického kodexu při nástupu do zaměstnání;
- aktualizovat etický kodex podle potřeb resortu (organizace);
- do etického kodexu implementovat prvky vynutitelnosti (např. v rámci závěrečného ustanovení uvést: „*Porušení jednotlivých ustanovení tohoto kodexu může být posuzováno jako porušení pracovní kázně popřípadě hrubé porušení pracovní kázně ve smyslu platných pracovně právních předpisů.*“);

4. Disciplinární řád

- dodržování procesních postupů a lhůt, aby některý z žadatelů nebyl upřednostňován.

Personální bezpečnost a výcvik

1. Vyřizování bez přímého kontaktu s žadatelem

- omezování osobního projednávání žádostí, upřednostňování písemného styku se subjekty před jejich návštěvou, která není nezbytně nutná;
- jednání v sídlech subjektů jen v nejnnutnějších a odůvodněných případech;
- informování nadřízeného pracovníka o veškerých jednáních uskutečněných mimo pracoviště;

2. Školení

- v systému vzdělávání seznamování stávajících a nově nastupujících zaměstnanců s etickým kodexem, zejména s doporučeními, která mají zamezit korupčnímu chování a riziku vzniku korupčního jednání při výkonu činností;
- zařazování témat, zabývajících se bojem proti korupci, do plánu vzdělávání organizací zajišťujících vzdělávání pracovníků;

2.2. Porušování pravidel při rozhodování o veřejných zakázkách, včetně zakázek malého rozsahu, s následnými finančními a dalšími ztrátami veřejných zdrojů (zboží a služby pro veřejnou správu)

Rizikem je zadávání veřejných zakázek a oblast investičního financování. Zjištěna byla netransparentnost veřejných zakázek malého rozsahu. K přijatým protikorupčním opatřením patří pečlivé sestavování hodnotících a výběrových komisí, požadavek na prohlášení nepodjatosti a prohlášení o vyloučení střetu zájmů všech členů hodnotící komise, rotace členů hodnotících a výběrových komisí, stanovení jasných kritérií výběru uchazečů ap.

Riziko korupce při rozhodování o veřejných zakázkách spočívá v těchto faktorech:

Zadávání veřejných zakázek

- na dodávky prací, služeb, strojů a zařízení pro realizaci investičních akcí probíhajících v resortech s využitím investičních dotací ze státního rozpočtu;
- vědomé nedodržování ustanovení zákona o veřejných zakázkách;
- nedostatky jak v procesu přípravy zakázek (vyhodnocení potřebnosti a rozsahu zakázky, návrh vhodného způsobu realizace smluvního ujednání), tak ve výběru uchazečů (stanovení hodnotících kritérií, okruhu oslovených uchazečů, hodnocení nabídek, zneužití informací, střet zájmů);
- neefektivní a nehospodárné vynakládání veřejných prostředků;
- nedodržení principů transparentnosti a uplatňování diskriminace;
- vytváření korupčních příležitostí prosazováním individuálních nebo skupinových zájmů v procesu zadávání veřejných zakázek a jejich hodnocení;
- vědomé prosazování předmětu zakázky;
- obcházení zákona o veřejných zakázkách rozdělováním předmětu veřejné zakázky na části;
- neodůvodněné navyšování rozsahu zakázky (např. vícepráce);
- v rámci zadávání veřejných zakázek byl vytipován proces nedostatečné existence pravidel při rozhodování o veřejných zakázkách malého rozsahu u orgánů státní správy;
- klientelismus, kdy prospěchem za získání zakázky nemusí být jen úplatek, ale i jiné výhody plynoucí pro jednotlivce či skupiny;

Uzavírání smluv (dodávky zboží a služeb, o dílo, nájemní smlouva, ...)

- zvýhodňování některých dodavatelů, zhotovitelů, nájemců.

Příčiny:

1. Nedodržování předepsaných postupů či přímo neexistence úpravy takovýchto procesů

- obcházení nebo přímo porušování zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách;
- neexistence úpravy procesu zadávání zakázek malého rozsahu;
- nedodržování vnitřních předpisů k postupu zadávání veřejných zakázek, chybějící nebo nedostatečně účinná vnitřní kontrola správného průběhu a výsledku procesu, překonaná právní úprava některých vnitřních norem;
- nedostatečné sankční mechanismy;

2. Obecná (široce pojatá) a nejasná (či protikladná) kritéria uvážení při rozhodování

- nevhodně zvolená kritéria při rozhodování;
- nepřesná specifikace požadavků zadavatele, neúplně definovaný předmět zakázky, nesprávné vyhodnocení zakázky a nutnost zadávání dodatečných zakázek (následuje možná manipulace s cenou zakázky a s cenou dodatečných prací a služeb, např. rozšiřování rozsahu prací o vícepráce a vícenáklady nad rámec původní zakázky, to vyžaduje tvorbu neodůvodněných dodatků k původním smlouvám, prodlužování termínů pro splnění původních smluv);
- zvyšování cen zakázky a prodlužování termínu jejich dokončení;
- netransparentní postup při zadávání výběrového řízení;

3. Nedostatečné etické vědomí osob, které v daném procesu rozhodují

- nedodržování etického kodexu;
- snaha zaměstnance o osobní obohacení;
- příležitost k manipulaci s pravidly v systému veřejných zakázek zadavateli i uchazeči o zakázku, např. manipulace s cenou zakázky, manipulace s výsledky výběrových řízení;
- obcházení zákona – úmyslné rozdělování zakázky na dílčí celky s nižší finanční hodnotou místo vyhlášení veřejné soutěže;
- upřednostnění předem vybraného dodavatele;

4. Ingerence osob, které nejsou oprávněny do daného procesu zasahovat

- propojenost uchazeče o veřejnou zakázku se zadavatelem;
- upřednostňování zakázek určitému dodavateli;
- pokusy o zásahy z vnějšku, např. z politického nebo podnikatelského prostředí;

5. Chybějící nebo nedostatečně účinná vnitřní kontrola správného průběhu a výsledku procesu

- nenastavení vnitřních kontrolních mechanismů;
- neprovádění pravidelných auditů s cílem analyzovat nedostatky systému zadávání veřejných zakázek u zadavatele;

6. Nedostatečná nebo nedostupná dokumentace průběhu a výsledku procesu, tj. netransparentnost

- neúplná nebo chybně zpracovaná zadávací dokumentace;
- nedostupná dokumentace průběhu a výsledku procesu, nedostatečné zajištění přístupu k informacím;
- netransparentní uzavírání smluv, např. bez přiložených výsledků soutěže;
- nedostatečná vnější nezávislá kontrola správného průběhu a výsledku procesu;
- resorty nemají zaveden jednotný komplexní informační systém, který by vedoucím pracovníkům a zejména ministrům poskytl dostatečné aktuální manažerské informace pro řízení (včetně automatizovaných předběžných, průběžných i následných kontrol);

7. Chybějící nebo nedostatečně účinná vnější nezávislá kontrola správného průběhu a výsledku procesu

- neposkytování informací ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím;
- neochota poskytovat informace;
- nezveřejňování informací o veřejných zakázkách na internetu;

8. Nedostatečné sankční mechanismy

- neuplatňování sankcí – pokut a penále za pozdní plnění, nedodržování podmínek smluv.

Opatření:

Veřejná kontrola, transparentnost

1. Formulace kritérií pro rozhodnutí v právních a vnitřních předpisech

- dodržovat transparentnost a nediskriminační kritéria při zadávání podmínek veřejných zakázek a při vyhodnocování nabídek;
- pečlivé sestavování hodnotících a výběrových komisí, požadavek na prohlášení nepodjatosti a prohlášení o vyloučení střetu zájmů všech členů hodnotící komise;
- navrhnout a vydat metodický předpis pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu;
- zaměření auditní činnosti na tuto oblast;
- podpora transparentních pravidel a postupů;
- zachování jednotného postupu podle stanovených kritérií;
- neměnná kritéria výběru uchazeče;
- jasná kritéria výběru uchazečů, doplnění kritérií pro novelizovaný předpis (změna stávajícího předpisu);
- stálá kontrola plnění závazků dodavatelem nebo zhotovitelem, které vyplývají ze smluv – zodpovědnost za kontrolu, při uzavírání smluv stanovovat ceny s ohledem na obvyklou cenovou hladinu obdobných činností (analýza tržního prostředí), zhotovitele nebo dodavatele hodnotit obdobně jako u zadávání veřejných zakázek, případné odchylky od ceny obvyklé odůvodnit;
- dodržování pracovních postupů vymezených vnitřními předpisy a jejich kontrola vedoucími za účelem minimalizace korupčního rizika;

2. Elektronizace agendy včetně její automatické analýzy (snadná identifikace výjimečných případů)

- vyřizování bez přímého kontaktu s potencionálními dodavateli, preference elektronické aukce jako prostředku pro hodnocení nabídek podle § 96 zákona o veřejných zakázkách;
- zlepšení dostupnosti informací při rozhodování (využití možnosti internetu, odborných publikací, profesních komor ap.);
- zajištění snadného přístupu k informacím o jednotlivých zakázkách prostřednictvím informací na internetu o průběhu jejich zadávání – umožnění tak veřejné kontroly;
- zveřejňování oznámení o vyhlášení výběrového řízení na webových stránkách úřadu (vedení veřejného registru výběrových řízení);

3. Zajištění kontrolovatelných výstupů

- zveřejňování vyhlášení a výsledků výběrových řízení;
- dokladování všech etap výběrového řízení způsobem, který umožňuje veškerá rozhodnutí zpětně ověřit a logicky vysvětlit;
- archivace kompletní dokumentace o výběrových řízeních;
- řádně odůvodněné hodnocení nabídek na základě jednoznačných hodnotících kritérií;

- zajištění kontrolovatelných výstupů – pořizování zápisů z komisionálního projednávání zakázek;

4. Zavedení nezávislého dozoru nebo stížnostního místa

- zavedení trvalého monitorovacího systému veřejných zakázek;
- pravidelný roční interní audit veřejných zakázek (existence odboru interního auditu a inspekce nebo oddělení stížností a podání občanů);
- vyřizování žádostí o přezkum zakázek;
- poskytování informací nevybraným uchazečům s odůvodněním výběru uchazečů;
- otevřenost procesu jako forma obhajoby proti případným stížnostem a obviněním;
- vyloučení společností, u kterých bylo prokázáno porušení zákona nebo korupční jednání, z procesu veřejných zakázek a jejich nezařazování mezi uchazeče o veřejné zakázky;
- možnost využívání protikorupční telefonní linky k oznamování případů korupce, využití oznámených informací k aktivnímu vyhledávání, vyhodnocování a prošetřování případů korupce;
- zavedení „virtuální schránky“ pro podávání anonymních oznámení.

Vnitřní kontrolní systém

1. Pravidelné i namátkové kontroly průběhu rozhodovacího procesu

- rozhodovací proces podléhá kontrolním postupům dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
- použití několikastupňového schvalovacího postupu při uzavírání smluv;
- organizování výběrových řízení zvláště pověřeným útvarem;
- omezení pravomoci odborného útvaru na předložení návrhu na výběrové řízení a účast v hodnotící komisi;
- vyžadování dodržování právních a vnitřních předpisů a procesních pravidel;
- přijímání opatření k odstranění zjištěných nedostatků a zamezení jejich opakování;
- zaměření interního auditu u zadavatele na celý proces veřejné zakázky;
- snížení rizika korupčního jednání účinnou a efektivní kontrolou veřejných zakázek v podobě finanční kontroly a interních auditů;
- sledování hospodárného vynakládání veřejných prostředků finanční kontrolou;
- kontrola zadaných kritérií, hodnocení nabídek, výběru dodavatele a kontrola realizace zakázky;

2. Princip nejméně čtyř očí

- spolupráce pracovníků věcně příslušných odborů na přípravě smluv;
- eliminování subjektivního rozhodování;
- nahrazení rozhodování jednotlivce vícestupňovým nebo komisionálním schvalováním;
- zvýšení zastupitelnosti včetně návazných organizačních opatření v případech, kdy je to možné;

3. Úpravy, závaznost a vymahatelnost etického kodexu

- kontrola dodržování etického kodexu nadřízeným pracovníkem při pravidelném hodnocení zaměstnanců;

- dodržování zásad transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace při hodnocení pracovníků;
- stanovení dostatečného prostoru prevenci boje proti možnému korupčnímu jednání na poradách vedení všech stupňů;
- dodržování protikorupční politiky u zaměstnanců v resortních organizacích, tj. oznamování případů korupce a chránění osob, které případ korupce nahlásí, prostřednictvím etického kodexu;

Např. Generální inspekce Ministerstva zahraničních věcí připravuje návrh Etického kodexu zaměstnance v zahraniční službě, který by se měl dotýkat i příspěvkových organizací a zaměstnanců jiných resortů podílejících se na výkonu zahraniční služby (resortu vnitra (Policie ČR), průmyslu a obchodu, popř. kultury, školství, mládeže a tělovýchovy).

Personální bezpečnost a výcvik

1. Odpovědnost za škodu (uplatňování regresních náhrad)

- v případě prokázání zavinění škody uplatňování vymáhání náhrady škody
- důsledné prošetření škody;

2. Školení

- zaměření školení na zásady prevence a potírání korupce a podvodů v oblasti veřejných zakázek;
- v případech podezření na spáchání trestného činu v důsledku korupce nebo jiného podvodu oznámování a předávání k dalšímu postupu orgánům činným v trestním řízení;
- zaměření vzdělávání na problematiku korupčních rizik a na předcházení pokusům o korupční jednání;
- vzdělávání zaměstnanců v oblasti nových právních a vnitřních předpisů, v aktuální problematice zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

2.3. Porušování pravidel při rozhodování o nakládání s veřejným majetkem (správa svěřeného majetku, včetně prodeje, pronájmu, bezúplatného převodu ap.)

Riziko spočívá zejména v nerespektování zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů. Děje se tak při rozhodování o nakládání s majetkem ministerstev a organizačních složek přímo řízených ministerstvy. Příčinou je chybějící nebo nedostatečně účinná vnitřní i vnější nezávislá kontrola procesu.

Riziko korupce spočívá v těchto faktorech:

- možnost nevhodného nakládání s veřejným majetkem, jak v procesu správy majetku, tak v procesu nakládání s nepotřebným majetkem (prodej, pronájem, vyřazení, likvidace, bezúplatný převod);
 - lidský faktor, provozně-organizační, finanční a právní;
 - netransparentnost výběru, neprokázání nezbytnosti;
 - nedůslednost při provádění inventarizací majetku;
 - zdlouhavé vypořádání škodních událostí;
 - převod majetku státu za nižší než obvyklou cenu;
 - zdlouhavá privatizace bytového fondu;
 - možnost porušování pravidel při výběrovém řízení v souvislosti s pořízováním majetku nebo jeho prodejem;
- Pozn.: Proces rozhodování o nakládání s veřejným majetkem úzce souvisí s procesem zadávání zakázek.*
- správa svěřeného majetku v zahraničí (při jeho prodeji, pronájmu nezbyvá než se spolehnout na svědomitost a zkušenost vyslaných osob a jejich profesní kvality, které mohou být snadno zneužívány pro neznalost místních poměrů (nepřehledná smluvní ujednání, skryté či úmyslně zatažené rozhodné skutečnosti – např. věcná břemena, nepřehlednost vlastnických práv v místě);

Činnost státních podniků:

- neprověřování činnosti dozorčích rad státních podniků zakladatelem;
- neprovádění a nesledování aktivit vyvíjených členy orgánů státních podniků;
- nezavedení systému umožňujícího efektivně monitorovat ukončení činností u podniků v privatizaci, v konkurzu nebo v likvidaci.

Příčiny:

1. Nedodržování předepsaných postupů či přímo neexistence úpravy takovýchto procesů

- nerespektování zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů;
- provádění nákladných oprav majetku před jeho vyřazením prodejem, např. u dopravních prostředků, kopírovacích přístrojů a následné nezohlednění v prodejní ceně;
- nedodržování postupu podle vnitřních předpisů vydaných k evidenci majetku a hospodaření s majetkem;
- nezpracování aktualizace vnitřních předpisů v souladu s platnou právní úpravou;

2. Obecná (široce pojatá) a nejasná (či protikladná) kritéria uvážení při rozhodování

- stanovení kritérií pro rozhodování způsobem, který neumožňuje objektivní srovnání prvků v rozhodovacím procesu;
- nezahrnutí rozsahu, předmětu a náročnosti veřejné zakázky do kritérií;
- netransparentní postup při nakládání s majetkem;

3. Nedostatečné etické vědomí osob, které v daném procesu rozhodují

- nedodržování etického kodexu;
- snaha zaměstnance o osobní obohacení;
- selhání lidského faktoru – není zajištěno účelné a hospodárné nakládání s majetkem;

4. Ingerence osob, které nejsou oprávněny do daného procesu zasahovat

- tendenčně zpracované externí znalecké posudky k ocenění majetku;

5. Chybějící nebo nedostatečně účinná vnitřní kontrola správného průběhu a výsledku procesu

- nedostatečná vnitřní kontrola např. v souvislosti s neprováděnou nebo nesprávně prováděnou inventarizací majetku;
- neprovádění pravidelných finančních kontrol zaměřených na dodržování zásad hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti při hospodaření s majetkem státu;
- nedostatky v inventarizaci (formální postupy, stále stejné inventarizační komise);
- formální činnost likvidační komise (neexistence komise, či pravidel pro její činnost);
- formální činnost škodní komise (neexistence komise, či pravidel pro její činnost);

6. Chybějící nebo nedostatečně účinná vnější nezávislá kontrola správného průběhu a výsledku procesu

- neexistence veřejné kontroly, která spočívá v neveřejnosti některých druhů řízení a procesů z důvodu zásady mlčenlivosti, která je u některých činností stanovena zákonnými normami;
- nezveřejňování majetku určeného k prodeji nebo pronájmu na internetu;
- neposkytování informací veřejnosti o prodejní ceně a o vyhlášení výběrového řízení na prodej majetku;

7. Nedostatečná nebo nedostupná dokumentace průběhu a výsledku procesu, tj. netransparentnost

- nekompletní nebo chybějící dokumentace o průběhu a výsledku procesu;
- nedodržování spisového a skartačního řádu.

Opatření:

Veřejná kontrola, transparentnost

1. Formulace kritérií pro rozhodnutí v právních a vnitřních předpisech

- dodržovat soubor platných legislativních dokumentů regulujících obecné postupy nakládání se státním majetkem;

- inventarizovat majetek v souladu s ustanoveními zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů;
- řídit se ustanoveními zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dodržovat ustanovení zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, průběžně zjišťovat hospodárnost využívání majetku a vést o tom záznamy;
- formulace potřebných kritérií pro nakládání s majetkem státu ve vnitřních předpisech, stanovení jasných pravidel pro rozhodování;
- důsledně prověřovat činnost dozorčích rad státních podniků zakladatelem, jasně stanovit odpovědnost dozorčích rad, důsledně prověřovat aktivity členů orgánů státních podniků, jasně stanovit odpovědnost těchto členů, předložení čestného prohlášení členů dozorčích rad o vyloučení střetu zájmů;
- neměnná kritéria výběru uchazeče, např. nejnižší nabídková cena a ekonomická výhodnost nabídky;

2. Elektronizace agendy včetně její automatické analýzy (snadná identifikace výjimečných případů)

- vyvěšování Oznámení o vyhlášení výběrového řízení k prodeji majetku a jeho výsledků na webových stránkách;
- evidence majetku v elektronickém systému, využití automatizovaných systémů i pro inventarizaci majetku;
- prověřování správnosti při zpracování cenových návrhů automatizovaným zpracováním dat (je v zásadě vyloučeno uplatňování správní úvahy a používaný program automaticky sám označuje chybné cenové návrhy a identifikuje chyby v nich učiněné předkladatelem);

3. Zajištění kontrolovatelných výstupů (např. písemné odůvodnění určitého postupu)

- upravení procesů rozhodování, aby byly dostatečně rychlé a kontrolovatelné, např. písemným odůvodnění postupu úřadu, zveřejňováním výsledků výběrových řízení;
- přesně stanovená akceptační kritéria ve smlouvě s dodavatelem zpětně kontrolovatelná;
- provádění následné kontroly výstupu díla v porovnání se zadáním;
- písemné odůvodnění postupu, např. průběh vyřazování majetku je rozhodnutím kolektivního orgánu a je dokumentován zápisy;
- dodržování systému spisové agendy a jeho kontrola vedoucími pracovníky;
- v konečné fázi kontrola výstupů ředitelem odboru na základě návrhu podřízených vedoucích pracovníků a referentů;

4. Zavedení nezávislého dozoru nebo stížnostního místa

- využívání stížnostního místa k podání žádosti o informaci podle zákona o svobodném přístupu k informacím, k podání stížnosti na postup zadavatele nebo na zvýhodnění vybraného uchazeče;
- oznamování podezření na korupční jednání získané veřejnou kontrolou;

5. Zlepšení dostupnosti informací o rozhodování příslušných orgánů veřejné moci

- podmínky informovanosti o rozhodování orgánů státní správy při nakládání s majetkem;

Vnitřní kontrola

1. Pravidelné i namátkové kontroly průběhu rozhodovacího procesu

- formulace potřebných kritérií pro nakládání s majetkem státu ve vnitřních předpisech úřadů;
- elektronizace agendy evidence majetku včetně její automatické analýzy (*např. v působnosti resortu obrany je realizována vnitroresortní úprava podmínek pro přijímání darů, reklamních a propagačních předmětů. Významným prostředkem pro omezení korupčního prostředí je využívání SEPO - systému elektronické podpory obchodování*);
- kontroly průběhu rozhodovacího procesu;
- odpovědnost za škodu (uplatňování regresních náhrad);
- zabezpečení vazby na vnitřní kontrolní systém v rámci vnitřních předpisů úřadu;
- vypracování jednoznačných pravidel pro činnost likvidační a škodní komise;
- dodržování právních a vnitřních předpisů a procesních pravidel; při zjištění jejich nedodržování či porušování přijmutí opatření k odstranění zjištěných nedostatků a zamezení jejich opakování;
- kontrola dodržování pracovních postupů, vymezených vnitřními předpisy, příslušnými vedoucími, aby případné korupční riziko bylo minimalizováno;
- minimalizace případů přímého prodeje;
- kontrola znaleckých posudků uvnitř úřadů;
- správnost a úplnost zadání vyžádaného znaleckého posudku ze strany ministerstva;
- důsledný systém kontroly a přesně stanovená pravidla a postupy;
- pravidelné i namátkové kontroly průběhu rozhodovacího procesu – proces podléhá kontrolním postupům dle zákona o finanční kontrole;
- finanční kontrola majetku a uplatňování principů účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti v souladu se zájmy a úkoly organizace;

2. Princip nejméně čtyř očí

- přesné definování kompetencí a pravomocí u jednotlivých činnostech vycházející z podrobného zmapování procesů; uplatňování „kontroly čtyř očí“ u každé rizikové činnosti;
- provádění dohledu a kontrolních činností minimálně ve dvoučlenných nebo tříčlenných kontrolních skupinách;
- víceúrovňové schvalování pořizování majetku, jeho vyřazení a likvidace;
- uplatňování činnosti majetkové komise ve fázi schvalování záměru realizace majetku;

3. Úpravy, závaznost a vymahatelnost etického kodexu

- dodržování etického kodexu jako nástroje pro snížení míry rizika korupčního jednání (jeho dodržování přispívá k tomu, aby pracovníci vykonávali své povinnosti nestranně, objektivně, důvěryhodně a profesionálně);

Personální bezpečnost a výcvik

1. Vyřizování bez přímého kontaktu s žadatelem

- omezování osobního projednávání žádostí, upřednostňování písemného styku se subjekty před jejich návštěvou, která není nezbytně nutná, k vyloučení případného podezření na podjatost;
- přímý kontakt s žadatelem omezit využíváním elektronizací agendy;
- obměňování členů komisí;

2. Odpovědnost za škodu (uplatňování regresních náhrad)

- stanovování funkční a hmotné odpovědnosti příslušným pracovníkům s následným uzavíráním dohod o hmotné odpovědnosti;
- důsledné prošetřování způsobených škod;
- postup v souladu se zákoníkem práce a pravidly vymezenými v pracovním řádu při uplatňování náhrad škod;

3. Školení

- informování při školeních zaměstnanců o postupu v případech, když se dozví o korupčním jednání nebo sami budou mít podezření na spáchání trestného činu v důsledku korupce nebo jiného podvodu či nekalého jednání;
- kontrola činnosti, kontrola fyzické likvidace neprodejného majetku;
- řádné vyhotovování a evidence protokolů o vyřazení a zrušení majetku a dokladů o likvidaci majetku;
- komisionální rozhodování o způsobu naložení s majetkem;
- důsledná příprava a řádné vyhodnocení celkové inventarizace majetku;
- zvýšení zastupitelnosti včetně návazných organizačních opatření v případech, kdy je to možné – zlepšení práce škodní komise;

2.4. Porušování pravidel při rozhodování o právech a povinnostech osob (licence, povolení, zákazy, sankce, uplatňování smluvních a dalších práv veřejných subjektů)

Rizikem jsou do jisté míry všechny činnosti související s rozhodováním o rozdělování finančních prostředků v rámci veřejné soutěže nebo rozhodování ve správním řízení, kde je prostor pro aplikaci správního rozhodnutí o právech, povinnostech či nárocích žadatelů. U orgánů státní správy, které jsou pověřené dozorem nad respektováním zákonných norem v různých oblastech společenského života, spočívá riziko korupce v možnosti nezákonné ingerence při rozhodování o sankcích.

Riziko korupce při rozhodování o právech a povinnostech osob spočívá např. v těchto faktorech:

- ovlivňování kontrolní a správní činnosti, úmyslně vadné správní rozhodnutí;
- riziko nejednotného postupu při vydávání rozhodnutí, výjimek, povolení a souhlasů;
- projednání přestupků a jiných správních deliktů v blokovém řízení;
- provedení úkonů, týkajících se zajištění zboží;
- neuplatňování sankcí při nedodržení smluvních podmínek ze strany dodavatele, nevytáhání smluvních pokut;
- nedůsledná kontrola ze strany odběratele, selhání lidského faktoru;
- možnost individuálního rozhodování, snaha o osobní obohacení či získání výhody;

Ministerstvo dopravy

- rozhodovací a schvalovací činnost (např. povolování staveb, přepravní práva, letový řád, zahraniční dopravci, bezpečnost letišť, schvalování plavidel);
- vydávání osvědčení (např. letadel, automobilů, autoškol, plavidel);
- přezkušování a školení řidičů;

Ministerstvo zdravotnictví

- akreditační řízení a uznávání odborné nebo specializované způsobilosti podle zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů;
- kontrolní činnost ve zdravotních pojišťovnách a ve zdravotnických zařízeních v působnosti Ministerstva zdravotnictví;
- stanovení úhrad jednotlivých léčivých látek z veřejného zdravotního pojištění a léčivých přípravků hrazených z veřejného zdravotního pojištění;
- správní řízení v oblasti povolování výroby léčivých přípravků, transfúzních přípravků a surovin pro další výrobu, povolování distribuce léčivých přípravků a registraci léčivých přípravků;

Ministerstvo vnitra

- zpracovávání obrazových údajů k žádosti o vydání občanského průkazu;
- předávání dat k personalizaci cestovních dokladů se strojově čitelnými údaji a

s nosičem dat s biometrickými údaji;

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

- zápis a výmaz škol a školských zařízení do (z) rejstříku škol a školských zařízení;
- rozhodování o udělení akreditací (studijní obory, kurzy, ap.);

Ministerstvo zahraničních věcí

- oblastí s rizikovým potenciálem je vízový proces zejména v případě neúplného systému a nedostatečné kontroly - žádosti o víza přijímají od žadatelů konzulární pracovníci zastupitelských úřadů ČR, zejména v některých rizikových zemích je na ně vyvíjen tlak někdy přecházející až k hrozbám; vlastní rozhodnutí o udělení dlouhodobých víz je v kompetenci Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, nikoliv Ministerstva zahraničních věcí. V případě krátkodobých (turistických) víz žadatelů hrozí riziko při udělování výjimek, žadatelé z některých zemí zneužívají krátkodobá víza k nelegální pracovní činnosti. Může sem za určitých specifických okolností spadat i poskytnutí konzulární pomoci.
- další rizikovou oblastí je proces stanovisek Ministerstva zahraničních věcí k licenčnímu řízení o vývoz zbraní a střeliva;

Ministerstvo financí

- porušení pravidel při rozhodování v daňovém řízení vedeném územními finančními orgány, toto riziko má největší dopad na výši výběru daní a úzce souvisí s rizikem úniku neveřejných informací;
- porušení pravidel při výkonu správy daní či správního řízení;

CELNÍ SPRÁVA

Oblast dohledu

- kontrola přepravy odpadů, nebezpečných věcí, látek poškozujících ozónovou vrstvu Země;
- kontrola v oblasti mezinárodních kontrolních režimů;
- kontrola povolení k obchodu s vojenským materiálem;
- kontrola v oblasti CITES;
- kontrola dálničních kuponů a dodržování povinných bezpečnostních přestávek v mezinárodní silniční dopravě;
- kontrolní činnosti v oblasti výkonového zpoplatnění;
- kontrola dodržování předpisů v oblasti ochrany duševního vlastnictví a ochrany spotřebitele;
- ověřování údajů a plnění povinností osob pěstujících mák setý nebo konopí;
- provádění kontrol podle zákona o spotřebních daních;
- kontrola dodržování nejvyšší přípustné hmotnosti na nápravu a nejvyšší přípustné hmotnosti nákladních vozidel nebo jízdních souprav;
- pátrání po zboží uniklém dohledu při výkonu kontrolních činností a oprávnění;

Oblast následných a daňových kontrol

- provádění ve vymezeném rozsahu následných kontrol po propuštění zboží, kontrol INTRASTAT, daňových kontrol a kontrol podle zvláštních předpisů;
- provádění kontrol plnění podmínek vydaných povolení podle příslušných ustanovení zákona o spotřebních daních;
- navrhování subjektů k provedení následných kontrol po propuštění zboží, daňových kontrol a kontrol podle zvláštních právních předpisů;

- provádění kontrol v oblasti zaměstnávání cizinců;

Oblast celní

- povolování dočasných skladů;
- kontrola dodržování podmínek a povinností stanovených celním úřadem deklarantům a jejich zástupcům, dalším fyzickým a právnickým osobám v různých druzích povolení;
- provádění celního řízení, včetně kontroly zboží mimo celní prostor, rozhodování o propuštění nebo nepropuštění zboží do navrhovaného celního režimu, o přidělení celně schváleného určení s výjimkou zničení zboží pod celním dohledem a přenechání zboží ve prospěch státu;
- rozhodování o ukončení režimů s ekonomickými účinky a o následném přidělení celně schváleného určení v souladu s vydaným povolením;
- rozhodování o určení celní hodnoty zboží, o preferenčním původu zboží včetně vydávání dokladu k osvědčení o původu zboží a jeho následném ověření;

Oblast daňová

- vyměrování, vybírání a v oprávněných případech vrácení spotřebních daní, příprava podkladů pro právní úkony směřující k vymáhání nedoplatků SPD, včetně jejich příslušenství;
- zpracovávání příslušných rozhodnutí, povolení a opatření vyplývajících ze zákona o spotřebních daních a z právních předpisů o značení lihu;
- vydávání rozhodnutí o opravných a mimořádných opravných prostředcích;
- povolování příjemce pro jednorázové přijímání vybraných výrobků a daňového zástupce pro zasílání vybraných výrobků z jiných členských států EU;
- provádění kontrolní činnosti bezprostředně související s probíhajícím vlastním daňovým řízením nebo jejich provádění na dožádání;
- projednávání přestupků a jiných správních deliktů v blokovém řízení a provádění stanovených úkonů, týkajících se zajištění zboží;
- provádění odběru vzorků při kontrolních úkonech a činnostech týkajících se působnosti celních úřadů v oblasti správy spotřebních daní;

Oblast právní

- příprava právních úkonů směřujících k použití řádných či mimořádných opravných prostředků nebo ustanovení celních předpisů o opravách či rušení celních prohlášení a rozhodnutí celních úřadů;
- příprava rozhodnutí o povolení provozování dočasných skladů k opakovaným dovozům, k provozování celních skladů, o povolování režimů s ekonomickými účinky, o povolování zjednodušených postupů, včetně povolení schváleného příjemce či schváleného odesílatele podle ustanovení celních předpisů pro celní režim tranzitu;
- provádění řízení a příprava rozhodnutí v řízení, pokud je vyměřováno clo, daně a poplatky vybírané při dovozu z úřední povinnosti nebo z podnětu daňového subjektu a nebo je stanovována povinnost zaplatit nedoplatek;
- provádění úkonů a příprava podkladů pro rozhodování v rámci řádných a mimořádných opravných prostředků;
- příprava rozhodnutí o realizaci celního zástavního práva a jiného zástavního práva, příprava smluv o zřízení zástavního práva k zajištění celního dluhu;
- příprava rozhodnutí o povolení zničení zboží pod celním dohledem, o přenechání zboží ve prospěch státu;

Oblast vymáhání a exekucí

- provádění právních úkonů směřujících k vymáhání nedoplatků cla, daní a poplatků a peněžitých plnění, včetně pokut a nákladů řízení, které nebyly zaplacený ve lhůtě splatnosti, a úkonů v rámci mezinárodní pomoci dle zákona č. 191/2004 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek;
- výkon činností spojených s realizací zboží, které v souvislosti s porušením celně právních předpisů anebo na základě těchto předpisů připadlo státu;

Oblast pátrání

- provádění pátrání v oblasti podloudné přepravy a nelegálního obchodu s OPL, prekursory a pomocnými látkami, zbraněmi, střelivem, výbušninami, vojenským materiálem a radioaktivními látkami;
- používání operativně pátracích prostředků;

ČESKÁ INSPEKCE ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- zjišťování nedostatků, popřípadě škod vzniklých na životním prostředí, jejich příčin a původce;
- ukládání opatření k odstranění a k nápravě zjištěných nedostatků;
- omezení nebo zastavení škodlivé činnosti právnických nebo fyzických osob;
- ukládání pokut právnickým a fyzickým osobám za prokázané porušení stanovených povinností v oblasti životního prostředí;
- provádění kontrol uložených opatření;
- podíl na řešení havárií, zejména v ochraně vod;

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘIČSKÝ A KATASTRÁLNÍ

- činnosti a rozhodovací procesy související s výkonem státní správy katastru nemovitostí;
- rozhodování ve věcech vkladu práv do katastru nemovitostí;
V případě pochybností o tom, zda právní vztah evidovaný v katastru odpovídá právnímu vztahu skutečnému, je příslušný rozhodovat pouze soud v nalézacím řízení. Nelze proto předpokládat, že by tato oblast činnosti katastrálních úřadů mohla podléhat zvýšené míře korupčního ohrožení.
- poskytování údajů z katastru nemovitostí;
Většina výpisů z katastru nemovitostí je vyhotovována plně automatizovaným způsobem, což zcela odstraňuje možnost uvedení údajů, které by byly v rozporu s obsahem katastru. V současné době, kdy již řada uživatelů disponuje možností dálkového přístupu k údajům katastru prostřednictvím internetu a např. banky si před poskytnutím úvěru oproti nemovité zástavě samy prověřují správnost údajů uvedených na výpisech z katastru s aktuálním stavem obsahu katastru, se nejeví možnost korupčního ohrožení při vydávání veřejných listin katastrálními úřady jako pravděpodobná. Kromě věcné správnosti je možné za oblast možného korupčního ohrožení považovat i rychlost vyřizování, která je u vydávání veřejných listin o údajích katastru nemovitostí v praxi již dlouhodobě zcela bezproblémová. Požadavky jsou vyřizovány na počkání.
- rychlost vyřizování vkladů do katastru nemovitostí, a to zejména u těch katastrálních úřadů, na kterých přetrvávají problémy s dodržováním maximální lhůty stanovené pro vyřízení obecně závaznými právními předpisy. Motivem může být potřeba klientů co nejdříve realizovat zamýšlenou realitní transakci. Předmětem korupčního ohrožení je pak vyřízení věci v krátkém termínu. Základní

opatření musí směřovat k tomu, aby na všech katastrálních úřadech byly lhůty stanovené právním řádem pro vyřizování vkladové agendy nejen dodržovány, ale postupně dále zkracovány.

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

- správní řízení při udělování, změně nebo zrušení licencí podle zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů. Adresátům veřejné správy pak může být práce na žádosti o licenci ulehčena nebo ztížena – dle výkladu zákonných pravidel.

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

- klíčovým rizikem je porušování pravidel při rozhodování o právech a povinnostech osob v oblasti ochrany osobních údajů (nerespektování zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů);
- zároveň úřad projednává ve smyslu § 25 odst. 2 zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů přestupky spáchané podle § 23 písm. a) a b) téhož zákona;

ČESKÝ BÁŇSKÝ ÚŘAD

- potenciálně nejrizikovější je oblast inspekcí, kde dochází k přímému a bezprostřednímu kontaktu s dozorovanými subjekty a rozhodování o vydání povolení určité činnosti. Příčinou je povaha správních činností Českého báňského úřadu na straně jedné a činností prováděných dozorovanými subjekty na straně druhé (jde o samotný charakter báňských provozů, o povolovací proces daný platnou právní úpravou ap.).

Příčiny:

1. Nedodržování předepsaných postupů či přímo neexistence úpravy takovýchto procesů

- nedodržování platné legislativy;
- nedodržování předepsaných interních postupů;
- porušování zavedených postupů a pravidel stanovených ve vnitřních předpisech, organizačním řádu, pracovním řádu, spisovém a skartačním řádu ap.;
- nedostatečné sankční mechanismy;
- nedostatečná vnější nezávislá kontrola;
- neaktualizace vnitřních předpisů;

2. Obecná (široce pojatá) a nejasná (či protikladná) kritéria uvážení při rozhodování

- nejednoznačná kritéria při rozhodování;
- obecně nastavené podmínky pro rozhodování;

3. Nedostatečné etické vědomí osob, které v daném procesu rozhodují

- ovlivnění zodpovědné osoby při rozhodování o právech a povinnostech osob;
- nedodržování etického kodexu;
- zvýhodnění určitého objektu, případně skupiny objektů nedodržením zásad objektivnosti, nestrannosti a rovných podmínek pro všechny daňové subjekty;

4. Intenzivní a dlouhodobý styk pracovníka podílejícího se na rizikovém procesu s vnějším prostředím

- střet služebních a soukromých zájmů;
- ovlivnění zodpovědné osoby při rozhodování o právech a povinnostech osob z vnějšího prostředí;
- spojitost (propojenost) pracovníka s osobou, o jejíž právech a povinnostech je rozhodováno;

5. Chybějící nebo nedostatečně účinná vnitřní kontrola správného průběhu a výsledku procesu

- nenastavení vnitřních kontrolních mechanismů;
- neuplatňování předběžné, průběžné a následné kontroly v rozhodovacím procesu;

6. Jiné

- v resortu zahraničních věcí však lze za jiné závazné příčiny označit častou fluktuaci v pracovních pozicích (více méně periodické střídání zaměstnanců v ústředí a v zahraničí) s důsledkem snížení stupně orientace v předmětné problematice, někdy doprovázenou až demotivací k pracovnímu nasazení a osobní odpovědnosti za práci, kterou zaměstnanec s vidinou brzkého odjezdu opustí, a dále nepřehledný systém různých výjimek, jakož i oprávnění je udělovat mimo organizační řád (např. pověřovacími dopisy), přičemž může docházet k různým účelovým vazbám mezi zúčastněnými osobami.

Opatření:

Veřejná kontrola, transparentnost

1. Formulace kritérií pro rozhodnutí v právních a vnitřních předpisech

- zpřesnit výklad podmínek pro udělení státního souhlasu – licence (Energetický regulační úřad);
- formulace potřebných kritérií pro rozhodnutí v právních a vnitřních předpisech Úřadu pro ochranu osobních údajů především v oblasti zákona o střetu zájmů;
- průběžná aktualizace vnitřních předpisů úřadu v souladu s legislativou;
- zachování jednotného postupu všemi pracovníky dle stanovených kritérií;
- srozumitelnost metodických předpisů a pokynů působících navenek vůči daňovým subjektům (např. pokyny daňové správy);
- zveřejňování žadatelů a výsledků rozhodnutí na webových stránkách, a to včetně identifikace fyzických osob nebo právnických osob, kterým rozhodnutí přineslo prospěch;

2. Elektronizace agendy včetně její automatické analýzy (snadná identifikace výjimečných případů)

- využívání elektronického systému pošty, který přesně, jednoznačně a s trvalým záznamem zachycuje veškerou písemnou korespondenci, která proběhla mezi správcem daně a daňovým subjektem;
- umožnění zpětné analýzy veškerých písemností a identifikace výjimečných případů na základě stanovených kritérií;
- pokračující elektronizace podávání daňových přiznání a další daňové korespondence s elektronickým podpisem elektronickou cestou s přímým vstupem

do automatizovaného daňového informačního systému;

3. Zajištění kontrolovatelných výstupů (např. písemné odůvodnění určitého postupu)

- zdůvodnění určitého postupu zejména formou úředního záznamu (jeho vypracování stanoví příslušné právní předpisy, např. zákon 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů), stejně tak jako zápisy z jednání komisí, které rozhodují v některých fázích o dalším postupu vůči subjektu;
- sledovanost jednotlivých rozhodovacích procesů podřízenými složkami;
- nahrazení rozhodování jednotlivce vícestupňovým nebo komisionálním schvalováním;
- zřizování komise pro rozhodování o promíjení penále, placení a posečkání daně, o odvodech z porušení rozpočtové kázně, o úlevách v daňovém řízení, o odvoláních ap.;

4. Zavedení nezávislého dozoru nebo stížnostního místa

- existence oddělení stížností a podání občanů;
- zaměstnance, kteří jsou osobami blízkými ve smyslu §116 občanského zákoníku, neumísťovat do pozic, kde by byl jeden podřízen druhému nebo podléhal finanční nebo účetní kontrole;
- vylučování podjatých osob z řízení (u pracovníků správce daně se podchycují možné vazby na daňové subjekty, osoby blízké ap.);
- využívání protikorupční telefonní linky;
- použití oznámených informací k aktivnímu vyhledávání, vyhodnocování a prošetřování případů korupce;

5. Zlepšení dostupnosti informací o rozhodování příslušných orgánů veřejné moci

- zajištění co nejširší informovanosti veřejnosti o funkci, činnosti a kompetencích územních finančních orgánů spolu s jasně vymezenými a specifikovanými kompetencemi a odpovědností pracovníků prostřednictvím internetových stránek;
- informování nadřízeného pracovníka o žádostech nebo dotazech došlých prostřednictvím elektronické pošty, jejich evidence a vyřizování písemně i elektronicky;

Např. Český úřad zeměměřičský a katastrální zpřístupnil od 1. ledna 2004 novou aplikaci „Nahlížení do katastru nemovitostí“, která je volně přístupná všem uživatelům internetu. Pomocí této aplikace je možné získat i informace o stavu řízení založených na katastrálním pracovišti pro účely zápisu vlastnických a jiných práv oprávněných subjektů k nemovitostem v České republice nebo pro účely potvrzování geometrických plánů.

6. Další

Opatření přijatá Ministerstvem zdravotnictví:

Akreditační řízení a uznávání odborné nebo specializované způsobilosti podle zákonů č. 96/2004 a 95/2004 Sb.

- příprava novelizace výše uvedených zákonů;
- příkazem ministra byl vydán *Statut a jednací řád akreditační komise zřízené dle zákona č. 96/2004 Sb. a Redakční rada pro specializační vzdělávací programy lékařů, zubních lékařů a farmaceutů* podle zákona č. 95/2004 Sb.;
- v oblasti uznávání odborné nebo specializované působnosti cizincům z třetích zemí je připravován informační systém, který umožní veřejnou kontrolu postupu

správního řízení;

Kontrolní činnost ve zdravotních pojišťovnách a zdravotnických zařízeních v působnosti Ministerstva zdravotnictví

- příkazem ministra byla vydána *Pravidla pro koordinaci postupu členů správních rad a dozorčích rad zdravotních pojišťoven jmenovaných vládou ČR*;
- v oblasti kontrolní činnosti zdravotních pojišťoven jsou do kontrolní skupiny kromě zaměstnanců Ministerstva zdravotnictví jmenováni i zaměstnanci Ministerstva financí;
- při kontrolách je dodržována zásada účasti nejméně dvou zaměstnanců Ministerstva zdravotnictví – odboru dohledu nad zdravotními pojišťovnami;

Stanovení úhrad jednotlivých léčivých látek z veřejného zdravotního pojištění a léčivých přípravků hrazených z veřejného zdravotního pojištění

- jedním z bodů usnesení vlády č. 1199/2006 uložených ministru zdravotnictví bylo připravit návrh zákonné úpravy zajišťující transparentní a efektivní stanovení maximálních cen úhrad léčiv v souladu s požadavkem Evropské unie;
- opatřením proti korupci jsou detailní postupy hodnocení jednotlivých léčivých látek za účelem stanovení úhrad z veřejného zdravotního pojištění, které jsou závazné;
- vydány byly příkazy ministra, které stanovují *Pravidla pro kategorizaci léčiv a potravin pro zvláštní lékařské účely a Statut a jednací řád Komise pro kategorizaci léčiv a potravin pro zvláštní lékařské účely a Statut a jednací řád Komise pro odvolací řízení při kategorizaci léčiv a potravin pro zvláštní lékařské účely Ministerstva zdravotnictví*.

Vnitřní kontrola

1. Pravidelné i namátkové kontroly průběhu rozhodovacího procesu

- nastavení kontrolních mechanismů v řídicích procesech;
- nastavení kontrolního systému ve finančním řízení (kontrolní systém dle zákona č. 320/2001 Sb.);
- přesné stanovení pravomocí a odpovědností;
- zajištění způsobu kontroly prostřednictvím automatizace vybraných kontrolních mechanismů, např. využívání automatizovaných úloh (např. výběr daňových subjektů ke kontrole, výběr nedůvěryhodných daňových přiznání, DPH ap.);
- vyžadování dodržování právních a vnitřních předpisů a procesních pravidel; při zjištění jejich nedodržování či porušování přijímání opatření k odstranění zjištěných nedostatků a zamezení jejich opakování;
- dodržování pracovních postupů, vymezených vnitřními předpisy a jejich kontrola příslušnými vedoucími tak, aby případné korupční riziko bylo minimalizováno;

2. Princip nejméně čtyř očí

- podepisování většiny významných písemností a rozhodnutí nadřízeným zaměstnancem, rozhodování o úlevách v řízení (prominutí, posečkání, splátky) v komisích;
- provádění činností dohledových a kontrolních minimálně ve dvoučlenných nebo tříčlenných kontrolních skupinách;
- kontrola dodržování zákonných ustanovení v rozhodovací činnosti zaměstnanců

a schvalování výstupů oddělení včetně všech typů rozhodnutí nadřízenými pracovníky, např. referenti předkládají nadřízenému návrhy na řešení žádostí o prominutí odvodu a penále za porušení rozpočtové kázně, referent nemá schvalovací ani rozhodovací pravomoci;

- eliminování subjektivního rozhodování, přítomnost nejméně dvou zaměstnanců při jednání;

3. Úpravy, závaznost a vymahatelnost etického kodexu

- sledování dodržování etického kodexu jako součást pracovního hodnocení;

4. Disciplinární řád

- aktualizace pracovního řádu v souladu se zákoníkem práce a jeho novelami.

Personální bezpečnost a výcvik

1. Vyřizování bez přímého kontaktu s žadatelem

- vyřizování bez přímého kontaktu s žadatelem prostřednictvím elektronizace agendy (vyřizování podání daňových subjektů lze jen v některých případech oddělit od přímého kontaktu se subjektem, neboť přímá spolupráce mezi správcem daně a daňovým subjektem je přímo deklarována mezi právy a povinnostmi obou účastníků řízení dle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů);
- omezování osobního jednání v možných případech ve všech zpracovávaných agendách s oprávněnými osobami nebo s institucemi;
- nabytí účinnosti služebního zákona (týká se všech rizik);

2. Rotace agendy (periodické přebírání případů jiným pracovníkem)

- využití pravidelné rotace spisů na odděleních;

3. Odpovědnost za škodu (uplatňování regresních náhrad)

- uplatňování vymáhání náhrady škody v případě prokázání zavinění škody;
- vyžadování dodržování právních a vnitřních předpisů a procesních pravidel; při zjištění jejich nedodržování či porušování přijímat opatření k odstranění zjištěných nedostatků a zamezení jejich opakování;
- důsledné postupování v souladu se zákoníkem práce a pracovním řádem v případě zjištěných nedostatků;

4. Školení

- zaměření školení na zásady prevence a potírání korupce a podvodů;
- upozorňování zaměstnanců na zjištěné nedostatky a přijímaná opatření k jejich odstranění (při školeních a poradách je upozorňováno na možnost zneužití individuálního osobního jednání nespokojenými žadateli);

5. Transparentní pravidla pro jmenování – výběrová řízení

- stanovení transparentních a celoplošně platných kritérií a pravidel při přijímání nových zaměstnanců;
- věnování maximální pozornosti výběru zaměstnanců.

2.5. Úniky neveřejných informací (určitým subjektům nebo veřejnosti) zvýhodňující nebo poškozující určité osoby, včetně úniků utajovaných informací

Nakládání s neveřejnými informacemi představuje pro většinu resortů a ústředních orgánů státní správy nejmenší riziko z uvedených, jelikož objem neveřejných informací v rámci činnosti některých z nich je nepatrný.

Riziko úniku neveřejných informací spočívá v těchto faktorech:

- únik informací z vedeného řízení, ať již úmyslně záměrnou činností či nedbalostí pracovníka, zneužití informací a informací s různým stupněm utajení;
- předčasné informace o výsledcích různých jednání a rozhodnutí mohou ovlivnit postupy externích subjektů i na mezinárodní úrovni;
- porušení mlčenlivosti;
- zanedbání zabezpečení informací;
- selhání lidského faktoru;
- snaha o osobní obohacení či získání výhody;
- nezjištění osoby, která je odpovědná za únik informací;
- informace o obchodních aktivitách určitých subjektů;
- informace útvarů pátrání v oblasti nakládání s rizikovými komoditami;
- únik informací o šetřených případech nebo průběhu šetření;
- únik informací týkajících se oblasti celních kvót a celních dohledů.

Příčiny:

1. Nedodržování předepsaných postupů či přímo neexistence úpravy takovýchto procesů

- porušení povinnosti zachovávat mlčenlivost;
- nedodržení zavedených postupů při přístupu do informačního systému (např. vyzrazení hesla, zpřístupnění počítače s přihlášeným uživatelem a následné zneužití informací);

2. Obecná (široce pojatá) a nejasná (či protikladná) kritéria uvážení při rozhodování

- nejednoznačná kritéria při rozhodování;
- různé právní výklady;

3. Nedostatečné etické vědomí osob, které v daném procesu rozhodují

- selhání lidského faktoru zneužitím pravomoci, zpřístupněním informací a osobních údajů, nedbalostí, neuzamčením kanceláře se spisy, záměnou písemností při kompletaci zásilek;
- nedodržování etického kodexu;

4. Ingerence osob, které nejsou oprávněny do daného procesu zasahovat

- nepovolený přístup administrátora do informačního systému;
- vloupání do objektu, zcizení zásilky, neoprávněný přístup k informačnímu systému ap.;

- střet služebních a soukromých zájmů;

5. Chybějící nebo nedostatečně účinná vnitřní kontrola správného průběhu a výsledku procesu

- nedostatečná předběžná, průběžná a následná vnitřní kontrola správného průběhu a výsledku procesu;

6. Intenzivní a dlouhodobý styk pracovníka podílejícího se na rizikovém procesu s vnějším prostředím

- ovlivnění procesu z vnějšího prostředí;
- ovlivnění rozhodnutí zodpovědné osoby při předání výstupu díla;
- manipulace se spisy ve prospěch určité osoby, např. porušením pravidel evidence a nakládání s písemnostmi včetně jejich archivace a skartace.

Opatření:

Veřejná kontrola, transparentnost

1. Formulace kritérií pro rozhodnutí v právních a vnitřních předpisech

- aktualizace vnitřních předpisů úřadů v souladu s legislativou;
- zachování jednotného postupu stanoveného v právních a vnitřních předpisech;
- formulace pravidel ve vnitřních předpisech, např. spisový a skartační řád upravující nakládání s písemnostmi, činnost s počítači a používání čipových karet, závazný postup pro vyřizování stížností, petic a podnětů;

2. Elektronizace agendy včetně její automatické analýzy (snadná identifikace výjimečných případů)

- vedení elektronické evidence písemností (lze dohledat změny zápisů v databázi);
- použití čipových karet pro přihlašování k počítači;

3. Zajištění kontrolovatelných výstupů (např. písemné odůvodnění určitého postupu)

- dodržování systému spisové agendy a jeho kontrola vedoucími pracovníky a schvalování expedic, která je v konečné fázi prováděna ředitelem odboru na základě návrhu podřízených vedoucích pracovníků a referentů;
- provádění záznamů o vstupech do informačních systémů do automatického protokolu a jejich kontrola;

4. Zavedení nezávislého dozoru nebo stížnostního místa

- existence odboru interního auditu a inspekce;
- prověřování stížností, petic a podnětů veřejnosti;
- předávání závažných podnětů Policii ČR k prošetření;
- osobní projednávání konkrétních stížností a dotazů účastníků v návštěvní místnosti vždy za účasti minimálně dvou pracovníků s vyhotovením zápisu z jednání, podepsaného a odsouhlaseného zúčastněnými osobami.

Vnitřní kontrola

1. Pravidelné i namátkové kontroly průběhu rozhodovacího procesu

- nastavení kontrolních mechanismů – řídicí, průběžné a následné kontroly;
- kontrola oprávnění vstupu do systému a provádění záznamů o vstupech;
- kontrola přístupových práv administrátorů;
- prošetřování podnětů týkajících se úniku informací (nadržným pracovníkem nebo orgánem);

2. Úpravy, závaznost a vymahatelnost etického kodexu

- seznamování pracovníků při nástupu do zaměstnání se zásadami etického kodexu a následné hodnocení jejich dodržování;
- možnost vyjádření pracovníků k vyžadovaným zásadám, příp. jejich úpravám;

3. Disciplinární řád

- zpracování utajovaných informací na vyhrazeném médiu a uložení na zabezpečeném místě;
- umožnit přístup k utajované informaci pouze osobě oprávněné pro přístup k utajované informaci daného nebo vyššího stupně utajení;
- dodržování mlčenlivosti vůči všem dalším subjektům včetně těch, které jsou předmětem šetření;
- nahrávání telefonních hovorů uskutečněných z linek některých útvarů;

4. Pravidelné i namátkové kontroly průběhu rozhodovacího procesu

- modernizovat vnitřní kontrolní systém;
- systematicky určovat a vyhodnocovat míry rizik, včetně rizik korupčních;
- směřovat tématické a operativní kontroly především do těch oblastí a činností, které byly určeny jako prioritní a kde existují možná korupční rizika.

Personální bezpečnost a výcvik

1. Rotace agendy (periodické přebírání případů jiným pracovníkem)

- vyřizování opakovaného případu jiným pracovníkem;

2. Odpovědnost za škodu (uplatňování regresních náhrad)

- uplatňování vymáhání náhrady škody v případě prokázání jejího zavinění;
- důsledné prošetření škody i ve spolupráci s Policií ČR;

3. Vyřizování bez přímého kontaktu s žadatelem

- omezování osobního projednávání jen na případy nezbytně nutné;
- upřednostňování písemného vyřizování podání občanů;
- přítomnost nejméně dvou zaměstnanců při jednání;

4. Školení

- vzdělávání pracovníků v oblasti boje proti korupci zakotvit v interním protikorupčním programu, vzdělávání zaměřit nejen na odborný rozvoj, ale i na rozvoj osobnosti (etika, bezúhonnost, ...);
- upozorňování zaměstnanců při školeních a poradách, že v případech podezření

na spáchání trestného činu v důsledku korupce nebo podvodu se oznámení předává k dalšímu postupu orgánům činným v trestním řízení.

3. Závěr

Korupce a boj proti ní patří bezesporu mezi největší výzvy současnosti, a to nejen v České republice, ale i v zahraničí. Korupční praktiky jsou v řadě případů úzce propojeny s dalšími formami trestné činnosti a mohou tak přispět k podkopání samotných základů společnosti. Zároveň může korupce ohrožovat bezpečnost státu. Jak vyplynulo z výsledků získaných z auditů, korupční jednání na sebe bere celou řadu podob, proto musí být i opatření proti tomuto jevu komplexní.

Materiál identifikoval oblasti, na které je zapotřebí zaměřit další pozornost, a umožňuje využití těchto poznatků při tvorbě legislativních, koncepčních a organizačních opatření. Výstupy z vnitřních protikorupčních auditů provedených v rámci resortů a ústředních orgánů státní správy budou dále zohledněny při přípravě právních předpisů. Předpokládá se, že závěry z protikorupčních auditů budou využívány jako základ pro tvorbu účinných transparentních nástrojů pro potírání příčin korupce.

Vnitřní protikorupční audity slouží jako nástroj pro manažerská rozhodnutí vedoucích funkcionářů jimi řízených organizací, ale i jako pomůcka při definování nových účinných prostředků pro boj s korupcí. Z toho důvodu jsou výsledky získané z auditní činnosti, resp. zobecněné výstupy využívány k identifikaci rizikových oblastí, které jsou společné ústředním orgánům státní správy. Tento proces také umožňuje kvalifikovaněji určit příčiny vzniku korupce a definování způsobů, jakými bude možné do budoucna rizika spojená s korupcí eliminovat.

Na všech ministerstvech a ostatních ústředních orgánech státní správy jsou vytvořeny a pravidelně revidovány interní protikorupční programy, které analyzují konkrétní situaci v jednotlivých organizačních složkách z hlediska možných korupčních rizik. V rámci těchto programů je realizována široká škála legislativních, organizačních a technických protikorupčních opatření, jejichž působení je zaměřeno jak směrem „dovnitř“, tak „vně“ ústředních orgánů státní správy.